

TELEKOM'da DEVİR SONRASI KAOS ORTAMI SÜRÜYOR

Çalışanlara Çifte Standart

Türk Telekom özelleştirme-
sinin ilk olumsuz yansıma-
ları personel politikalarıyla
ortaya çıkmaya başlamıştır. Türk
Telekom personeli yasal durumu
bile netleşmeden tercih yapmaya
zorlanmıştır.

Türk Telekom, daimi personeline
iki tip sözleşme sunmakta ve her
iki halde de bir kısım haklarından
vazgeçmesini istemektedir. Özel-
leştirmeyle birlikte personelin içine
düştüğü ikilem, şirketin çifte stan-
dart içeren politikalarıyla daha da
derinleşmektedir.

Memur statüsünde olmayan yak-
laşık 30 bin personel, şirketin iki
dudağın arasından çıkacak söze
bağlı konumda geleceklerinin ne
olacağını beklerken, yaklaşık 25
bin kapsamdışı ve sözleşmeli per-

sonel de toplu nakillerle kurumun
boşalmasını önlemek için şirketin
inisiyatifine terk edilecek biçimde
kurumda çalışmaya devam etme-
leri için hukuk dışı yöntemlerle ikna
edilmeye çalışılmaktadır.

Şirket tarafından 6 Ocak 2006
tarihinde personele gönderilen
bir yazıyla, TBMM'de bekleyen
Elektronik Haberleşme Yasa Ta-
sarısı yasalasmadan önce şirketle
sözleşme imzalanması ve nakil
talebinden vazgeçilmesi konu-
sunda karar verilmesi istenmiştir.
Türk Telekom'un personelinin
kaçışını önlemek ve kendi istediği
personeli seçebilme hakkına ka-
vuşmak isteyen şirket, çalışanların
gözlerini boyama ve tehdit olarak
nitelendirilebilecek yöntemleri
kullanmaktan çekinmemektedir.

Tasarı yasalasmadan önce şirket-
le sözleşme imzalayacak kapsam
dışı personele ayrıcalıklı ücret ve
bir ücret tutarında ikramiye öner-
mekte, ancak karşılığında yasayla
getirilen yeni haklardan vazgeçme-
lerini istemektedir. Tasarının yasa-
laşmasından ve en geç 28 Şubat
2006 tarihinden sonra şirketle söz-
leşme imzalamak isteyecek olanla-
rın ise, ücretinde hiçbir iyileştirme
yapılmayacağını belirtmektedir.
Havuç-sopa mantığıyla personeli
Türk Telekom'da tutmaya çalışan
yeni yönetimin, sunmuş olduğu
her iki teklif de personelin aleyhine-
dir ve çalışanlara yasayla tanınmış
olan "şirkette kalma ya da başka
bir kamu kuruluşuna geçmek için
düşünme süresi" yok edilmeye
çalışılmaktadır.

Türk Telekom'un yüzde 55 hissesini devralan Oger Telekom'un, personele göndermiş olduğu yazıda, çalışanların iş güvencelerinin söz konusu olmayacağını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Şirket kendince bir iş güvencesi tanımı yapmakta, istediği çalışanla istediği sürede sözleşme imzalayabileceğini açıklamaktadır. Şirketin yaptığı değerlendirmeler, taşeronlaştırmanın "şimdilik" düşünülmendiğini, kurumun personel yapısını istedikleri gibi şekillendirdikten sonra bazı işleri taşeron şirketlere gördüreceğinin de işaretini vermektedir.

Çalışanlar Şirketin İnişiyatiline Terk Edildi

Ankara, Trabzon, Adana ve İstanbul'da bölge toplantıları düzenleyen şirket, bir taraftan personele şirin görünerek kurumun toplu nakillerle boşalmasını önlemeye çalışmakta, diğer taraftan "kendi yapısına uygun görmediği çalışanları kurumdan ayıklamak" için süre kazanmak istemektedir.

Bu kapsamda TBMM'de kabul edilen yasa Telekom çalışanlarına 5 yıl boyunca kamuya geri dönüş olanağı sağlanması, nakle tabi personelin en azından 5 yıllık süre için iş güvencelerinin korunması açısından olumlu bir adım niteliği taşımaktadır. Ancak bu süre içinde şirketin çalışmak istemediği personeli her zaman "istihdam fazlası" olarak Devlet Personel havuzuna gönderme olanağı elinde bulunmaktadır. Personelin çoğunluğunun nakil istemesi durumunda Oger Telekom'un yeni bir yapılandırma gerçekleştirme fırsat bulamadan zor durumda kalacağı, şirket çalışmalarının aksayacağı ve çalışanlar arasından istediği gibi seçim yapma olanağını yitireceği açıktır. Bu nedenle toplu nakillerin olmasını önlemeye yönelik olarak 5 yıllık bir süre kazanımı şirket açısından önemli bir adım olarak görülmektedir. Şirket yöneticileri bölge toplantılarında ve göndermiş olduğu yazı ile 1. tip iş sözleşmesinde, tanınacak 5 yıllık süre içinde nakil hakkından vazgeçmeyen personele hiçbir şekilde zam yapılmayacağını, mevcut

ödemeler dışında hiçbir ödeme yapmayacağını, ancak kendisiyle Meclis'teki tasarı yasalaşmadan sözleşme imzalayanların ücret artışlarından yararlandırılacağını bildirmektedir. Telekom çalışanları, aba altından sopa gösterilerek şirket çıkarları doğrultusunda tercih yapmaya zorlanmaktadır.

Şirketin bu tavırlarına prim vermeyen Türk Telekom çalışanlarının yoğunluklu olarak nakil hakkını kullanmak istedikleri ortaya çıkmıştır.

Türk Telekom'un, özelleştirmenin iptali için açılan davalar kesin bir sonuca ulaşmadan apar topar şirkete devredilmesi ve yapılan işlemin hukuka aykırı olduğu iddiaları bir sonuca ulaşmadan yıllardır bu kuruma emek vermiş olan Telekom çalışanlarının gelecekle riyle oynanması kabul edilemez. Çalışanlara yasayla verilmiş olan hakların şirketin uygulamalarıyla fiili olarak ortadan kaldırılmasına izin verilmemelidir. Çalışanların haklarının korunması yalnızca kişileri ve şirketi ilgilendiren bir durum değil, hukuk devletin ve sosyal devletin gereğidir. ◀

TELEKOM İMTİYAZ SÖZLEŞMESİ YARGIYA TAŞINDI

Elektrik Mühendisleri Odası 39. Dönem Yönetim Kurulu'nun 17 Ocak 2006 Tarihli Basın Açıklaması

Oger Telecoms şirketinin, Türk Telekom'un altyapısının imtiyaz süresi sonunda kamuya devredilmesini engellemeye yönelik olarak imtiyaz sözleşmesine şerh koyması, ne hukuki açıdan ne de kamu hizmetinin gereği olarak yapılan imtiyaz sözleşmesiyle bağdaşmamaktadır.

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 2-b maddesinde, Türk Telekom'un altyapı mülkiyetinin görev sözleşmesi süresinin bitiminde de Türk Telekom'da kalacağı ifade edilmektedir. Görev sözleşmesinin, özel bir şirkete Türk Telekom'un yüzde 55'inin devredilmesiyle imtiyaz sözleşmesine dönüştürülmüş olduğu ve yasa koyucunun söz konusu hükmü Türk Telekom'un kamu şirketi olduğu dönemde getirdiği gerçeği gözardı edilerek, bu hüküm korunmaya çalışılmaktadır. Böylece Oger Telecoms'un mülkiyeti devretmemek için imtiyaz sözleşmesine koyduğu şerhe yasal dayanak sağlanmasının amaçlandığı ortaya çıkmıştır. Nitekim TBMM'de bulunan Elektronik Haberleşme Yasa Tasarısı ile 406 sayılı yasanın pek çok maddesi yürürlükten kaldırılırken, Türk Telekom'un altyapı mülkiyetinin görev sözleşmesi bitiminde de Türk Telekom'da kalacağına ilişkin hüküm korunmak istenmektedir. Türk Telekom'un özelleştirilerek, kamu payının yüzde 50'nin altına düşürülmesinden sonra mülkiyetin özel şirkete devri anlamına gelecek bir uygulamaya yol açacak bu yasa maddesi Anayasa'ya aykırılık oluşturmaktadır.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak Oger Telecoms'un hukuka aykırı şerhini ve mevcut yasadaki mülkiyetin görev sözleşmesi bitiminde de Türk Telekom'a ait olacağına ilişkin yasa maddesinin Anayasa'ya aykırılık oluşturma nedeniyle açtığımız davaya ilişkin dilekçemizde, temel olarak gündeme getirdiğimiz hukuka aykırılık gerekçeleri şöyle yer almaktadır:

- "Kamuoyunun denetimine açık olmayan bu sözleşmeyle ilgili toplumda yoğun kuşku oluşmuştur. Türk Telekom'un devrine yönelik tüm işlemler ve hissedarlar sözleşmesi basına açık bir toplantıda imzalanmışken, hissedarlar sözleşmesiyle aynı gün gerçekleştirilen imtiyaz sözleşmesinin imzalanması ise basına kapalı bir toplantıda yapılmıştır.

Elektrik Mühendisleri Odası kamuoyu denetiminden kaçınılan imtiyaz sözleşmesinin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle 16 Ocak 2006 tarihinde Danıştay'a dava açtı.

- İmtiyaz sözleşmesi taslağında, 'Sözleşmenin Türk Telekom'la yenilenmemesi halinde sözleşme 406 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri ve diğer mevzuat çerçevesinde sonlandırılarak, gerekli her türlü işlem bu çerçevede yapılır, kamu hizmetinin kesintisiz ve gereğince yürütülmesi için Kurumca gerekli tedbirler alınır' ifadesiyle yetinilmiş, imtiyazın gereği olan mülkiyetin kamuya ait olma koşulu herhangi bir güvence altına alınmamıştır. Altyapı mülkiyetine yönelik olarak Danıştay'ın görüşü doğrultusunda gerektiği gibi bir düzenleme yapılmış

olması halinde dahi, T. Telekom'un % 55 hissesini devralan şirketin, imtiyaz sözleşmesinin T. Telekom'un mülkiyetine ilişkin maddesine atıfta bulunarak 'hukuki haklarımız saklı kalmak kaydıyla' biçiminde şerh düştüğü basına yansımıştır.

- T. Telekom'un sahip olduğu altyapı, doğal ve sınırlı kaynaklar içerisindedir. Anayasa'nın 168. maddesi, bu tür ülke kaynaklarının Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunacağını hükmetmektedir. Dolayısıyla, telekomünikasyon altyapısının özel bir şirkete devredilmesine yönelik hiçbir sözleşme düzenlenemeyeceği gibi imzalanan sözleşmelere bu yönde bir kayıt ve şart da konulamaz.

- Yeni bir yasal düzenleme yapıldığı halde, mevcut yasadaki görev sözleşmesinin bitiminde de mülkiyetin Türk Telekom'a ait olacağına ilişkin düzenlemenin yürürlükten kaldırılmaması, mülkiyetin özel

şirkete devredileceğine yönelik açık bir yasal dayanak oluşturmaktadır. Bu nedenle, 406 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin b bendinin 3. cümlesinde yer alan 'Türk Telekom'un ana telekomünikasyon şebekesi üzerinde sahip olduğu mülkiyet hakkı görev sözleşmesi süresinin bitiminden sonra da devam eder' hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasını talep ediyoruz."

Elektrik Mühendisleri Odası olarak, Rekabet Kurulu'nun ve Bakanlar Kurulu'nun Türk Telekom'un satışına verdiği onaylara ilişkin açmış olduğumuz iki davada, halen yargı süreci devam etmektedir. Her iki davada da Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'na yürütmeyi durdurma talebimize ilişkin olarak itiraz başvurusu yapılmış olup, bugüne kadar olduğu gibi kamu yararı doğrultusunda sürecin takipçisi olmaya devam edeceğiz.